

Me oleme lihtsalt tegutsenud. Me ei ole püüdnud saada õpetajateks.

Taasiseseisvunud Eesti piirivalve esimene piirivalveülema Andrus Öövel seletab, milliseid kogemusi jagasid Eesti piirivalvurid Balkani maade piirivalvejuhtidele 16.-21. augustil Eestis.

Tänasest järjest rohkem kokku kuuluv Euroopas ei mõelda nii, et üks Euroopa riik suudaks oma julgeoleku tagada iseseisvalt, tegemata koostööd naaberriikide ja partneritega. Sellepärast on äärmiselt tähtis, et mitte ainult Soome, Eesti, Läti, Leedu ja Saksamaa ei oma usaldusväärset piirivalvet, vaid, et kõikidel neil riikidel, kes kuuluvad või kes tahaksid kuuluda Euroopasse, oleksid usaldusväärsed piirivalve süsteemid. Seda enam, et Euroopas on jõutud kokkuleppele, et sisepiiridel valvet ei toimu, valvatakse vaid Euroopa Liidu (EL) välispiiri, mis sisuliselt tähendab riikidevahelist usaldust. Sakslased töötavad prantslaste heaks ja prantslased hispaanlaste heaks. Tulevikus töötavad näiteks eestlased itaallaste ja soomlased rootslaste heaks. Siit ka huvi Balkani maade vastu. Ehitada üles nende piirivalvete süsteem. Mis saaks olla parem, kui olukord, kus Soomest Albaaniani oleks piirivalvete süsteemid üles ehitatud sarnastel põhimõtetel?

Seitse seminari kuues riigis

Miks valisime *workshop*ide toimumise kohtadeks Soome, Saksamaa, Eesti, Sloveenia, Shveitsi ja Venemaa? Kaks esimest riiki on EL liikmesriigid, neil on pikaajaline piirivalve traditsioon ja välja kujunenud teenistuse ja organiseerimise põhimõtted. Nende kogemustest õppimine on kasulik kõigile.

Eesti ja Sloveenia on noored taasiseseisvunud riigid, kes oma piirivalve organisatsioonid löid 10 aastat tagasi. Meie värsketest kogemustest on õppida kõigil, kes sama teed, mis meie oleme läbinud, tahavad käia. Valisime ka Shveitsi ning Venemaa, sest mõlemas riigis

on piirivalvete organisatsioonid üles ehitatud totaalselt teistel printsiipidel, kui eelpool nimetatutes. Venemaa ja Shveitsi kogemustest on õppida, kuidas teha ei tuleks.

Esindusseminari käigus Shveitsis tegime ülevaate piirivalve süsteemidest nimetatud riikides, kus meie ja kõikide teiste piirivalvete organisatsioonide esindajad kirjeldasid oma edukaid ja ebaedukaid samme. Järgmine seminar toimus Soomes ja nii üksteise järel jõudis me neljanda kohtumiseni Eestis.

Rääkisime sellest, kuidas taastati piirivalveorganisatsioon, millest printsiipidest lähtuvalt seda tehti. Saime osa poliitikute, kes mängisid võtmerolli Eesti taasiseseisvumisel 11 aastat tagasi, isiklikest kogemustest. Mul on heameel, et hr Edgar Savisaar tollase peaministrina ja hr Arnold Rüütel jagasid oma mõtteid, arusaamu, järeldusi, kuidas toimus taasiseseisvumise protsess. Seminari põhitähelepanu oli suunatud Eesti kogemusele saavutamaks Euroopa Liidu nõuetele vastav piirivalveorganisatsioon, kõneldi finantsplaneerimisest, ehk kuidas need plaanid, mis olid tehtud Shengeni nõuetele vastavaks, on olnud rahastatud läbi aegade. Milline on olnud elektroonilise valvamise süsteemi areng, kuidas oleme saanud üle probleemidest, et me valvame küll piiri, kuid piirilepingut Eesti-Venemaa vahel ei ole ja millised on meie kogemused uurimis- ja jälitustegevuse vallas. Viimane päev kujunes järelduste tegemiseks. Kõige enam eeskujuga väärikas tunnustati elektroonilise valvamisüsteemi ja uurimising jälitustegevuse korraldamine. Lisaks fakt, et Eesti on suutnud luua iseseisva piirivalve organisatsiooni, mis kuulub, tagades kogu sisemise julgeoleku, siseministeeriumi alasse, omades väga selgelt välja joonistatud käsuliini ja võimet vastutada kriitilistes olukordades probleemide lahendamise eest.

Nelja seminari käigus oleme toonud välja kaheksa piiri valvamise printsiipi, millest võiks juhinduda, loomaks edukat piirivalveorganisatsiooni. Tooksin välja ühe ja peamise, mida jälgivad kõik riigid, kes on EL poolt tunnustatud edukamateks piirivalvamise alal.

Sarnased põhimõtted tähtsad

Piirivalve peab olema usaldatud siseministeeriumi halduses olevale iseseisvale organisatsioonile. Piirivalvesüsteemis peaks olema võimalus töötada passikontrolli punktides, kontrollida rohelist piiri, tagada piiride valve merel ja õhus omades selleks vastavaid vahendeid laevade ja patrulllennukite näol, omada iseseisvat koolitussüsteemi selleks, et saaks edasi antud vajalikud teadmised, mida vajavad mehed, kes piirile igapäevast tööd tegema lähevad. Organisatsioon peaks olema võimeline tagama uurimis- ja jälitustegevuse kogu riigi territooriumil nende kuritegevuste osas, mis on seotud ebaseadusliku piiriületamisega.

Kui vaatame tagasi Eesti ja Soome piirivalvete arengule, siis on olemas ajaloolised näited, mis ei viinud piirivalve organisatsiooni edasi, vaid seiskasid arengu. Üldiselt on kõigis riikides ette tulnud olukordi, kus ühtse organisatsiooni asemel on püütud piirivalvet kyllustada jagades eelmainitud tegevussfääre erinevate organisatsioonide vahel. Nende kavade kohaselt töötaksid passikontrolli

punktides näiteks migratsioonipoliitseinikud, rohelist piiri võiksid valvata sõdurid ja merel võiks tegutseda mereadministratsioon. Ühel ja teisel kujul on taolisi reforme läbi viidud paljudes Euroopa riikides ja meie oma 10aastasest ajaloost teame, et ei ole ühtegi positiivset näidet taolise erinevate ametkondade vahel killustatud organisatsiooni eduka toimimise kohta. Nii peaksime seda vältima ka Balkani maade piirivalveorganisatsioonide ülesehitamisel, luues spetsialiseeritud professionaalse organisatsiooni, millele on pandud vastutus ja selle kandmiseks loodud võimalused.

Tulevikuplaanid

Selle aasta viimane kohtumine toimub Sloveenias, seminari keskpunktis on teema, kuidas sloveeniid saavutasid 10aastaga tasandi, et nende piirivalvesüsteem vastab EL nõuetele. Sealse piirivalve üks põletavamatest probleemidest hõlmab võitlust illegaalse migratsiooni vastu, mida käsitletakse ka seminari käigus.

Ülejäämisel kohtumisel Shveitsis räägime erinevatest elementidest Eesti piirivalvesüsteemis, mille eeskujuks võtmine oleks Shveitsilegi kasulik saamaks hakkama oma piiride valve korraldamisega, asudes nõ EL riikide piiramisrõngas, kuid kuulumata EL. Konkreetseks lahenduseks oleks kahepoolsed infovahetuspunktid Shveitsi-Itaalia, Shveitsi-Prantsusmaa,

Shveitsi-Saksamaa vahel.

Viimane kohtumine toimub Brüsselis, kus Euroopa Liidu liikmesriigid saavad rõhutada ootusi ja nõudmisi, mis neil on Balkani maade suhtes ja Balkani maad saavad demonstreerida enda poolt tehtut.

Endast

Päris huvitav on mõelda selle üle, mis Eestis on toimunud, seda kirjeldamata, vaid püüdes analüüsida ja leida neid printsiipe, mis võiksid olla vähem või rohkem üldkasutatavad. Pean silmas ka seda, et erinevate maade poliitiline, kultuuriline, religioosne, majanduslik tagapõhi on alati erinev ja praktiliselt ühtegi printsiipi pole võimalik lihtsalt kopeerida. Andes printsiipidele tähenduse konkreetsetes kontekstides on võimalik õppida teiste riikide ebaõnnestumistest ja õnnestumistest.

Pärast Inglise kuningliku sõjaväe teaduslikus akadeemias väitekirja väikeriikide julgeoleku süsteemist kirjutamist, tegi Genfi relvajõudude demokraatliku kontrolli keskus (DCAF), mis tegeleb demokraatlike printsiipide juurutamisega neis riikides, kes on läbimas ülemineku etappi, ettepaneku jagada kogemusi Eesti riigi taasiseseisvumisest. Olen tõeliselt õnnelik selle üle, et see võimalus on olemas ja kui selle tegevuse tulemusel on Balkanil vähem verd, siis usun, et olen oma tulemuse saavutanud.

Tiiu Leis

Põhja-Eesti piirivalve Soomega ühtsesse raadiosidesüsteemi

12. augustil kirjutati siseministeeriumis alla kokkuleppele, mille järgi finantseerib Soome Vabariik alates käesolevast aastast ühtse operatiivraadiosidevõrgu loomist Soome lahel.

Uut raadiosidevõrku TETRA hakkab Eesti piirivalve kasutama septembrist nii sisekommunikatsiooniks kui ka operatiivside pidamiseks Soome piirivalvega ning merepääste ja võimalike ökoloogiliste katastroofide tagajärgede likvideerimisoperatsioonide koordineerimiseks. "Piltlikult öeldes tuuakse näiteks merepäästeõppus ühte tuppä kokku," kirjeldas ühtse operatiivraadioside kasutamist tehnilise arengu jaoskonna piiriametnik Felix Habalainen. Ta lisas, et õppustel toimuvat saab tulevikus üheaegselt kuulata nii Soome ja Eesti merevalvekeskustes, kui õppusel osalevatel alustel ja koperitel, aga ka merepääste ja -

valvega tegelevates kordonites.

Vastavalt 1994. aastal Eesti piirivalve ja Soome piirivalve vahel sõlmitud koostööleppel finantseerib Soome Vabariik alates käesolevast aastast Soome operatiivraadiosidevõrgu TETRA laienduse viie tugijaama paigaldust ja opereerimist Eesti põhjarannikul.

"Ideed oli Soomepoolne," ütles Habalainen. "Meeldiv on, et saame tasuta kasutajaks." Palju abentjaamu Eestis saab olema, ei osanud Habalainen veel öelda. "Läbirääkimised kestavad."

12. augustil allkirjastasid siseministeeriumi valges saalis Soome Vabariigi erisidevõrkude operaator Erillisverkkot Oy esindaja Markku Österman ja tugijaamade opereerimist Eestis teostava Riigi Infokommunikatsiooni Sihtasutuse esindaja Jüri Grigorjev ja Marju Laur koostööleppel TETRA raadiovõrgu rajamiseks ja opereerimiseks.

Tiiu Leis, Kirsti Ruul

Eesti piirivalveülema jagasid Balkani maade piirivalveülematele kogemusi

16. augustil alanud ja kuus päeva kestnud Balkani maade piirivalveülematele mõeldud seminaril Eestis osales ligikaudu kolmkümmend piirivalvejuhti Balkani maadest, aga ka Soomest, Saksamaalt, Ungarist, Sloveeniast, Venemaalt ja Shveitsist.

21. augustil toimunud *workshop*i käigus võeti kokku, millist Eesti piirivalve kogemust on võimalik rakendada Balkani riikide piirivalveorganisatsioonide arendamisel.

Seminari eesmärgiks oli tutvustada Balkani riikide esindajatele Eesti kui taasiseseisvunud ja tänaseks Euroopa Liidu liikmeks pürgiva väikeriigi kogemust piirivalveorganisatsiooni ülesehitamisel ning arendamisel. Oluliseks teemaks seminaril oli Eesti kogemus liitumisläbirääkimiste ettevalmistamisel ning korraldamisel sise- ja

õigusküsimustes.

Seminari korraldasid Genfi relvajõudude demokraatliku kontrolli keskus (DCAF) ja Eesti piirivalveamet.

Kui algelt olid DCAFi seminarid mõeldud endise Jugoslaavia Vabariigi riikide – Serbia ja Montenegro abistamiseks nende riikide piirivalveorganisatsioonide loomisel ja arendamisel, siis alates teisest seminarist Soomes on seminaridel osalenud ka Albaania, Bosnia-Hertsegoviina ja Makedoonia siseministeeriumide ja piirivalvete juhtivad töötajad.

Eesti piirivalve oma ala spetsialistid rääkisid seminaril riigipiiri elektroonilisest valvamisest, riigipiiri tähistamisest ja demarkeerimisest, piirivalve koolitussüsteemist, jälitustegevusest ja uurimisest, piirivalve ülesannetest merel, mereseisust, finantsplaneerimisest ja –kontrollist, välisabi kasutamisest piirivalve logistilisel

tagamisel jne.

Balkani riikide esindajad esitasid nägemuse enda riikide piirivalveorganisatsiooni arengust lähima viie aasta jooksul.

Ekspertidena osalesid seminaril peale Eesti veel Soome, Saksamaa, Ungari ja Venemaa piirivalvete ka Sloveenia piiripolitsei esindajad.

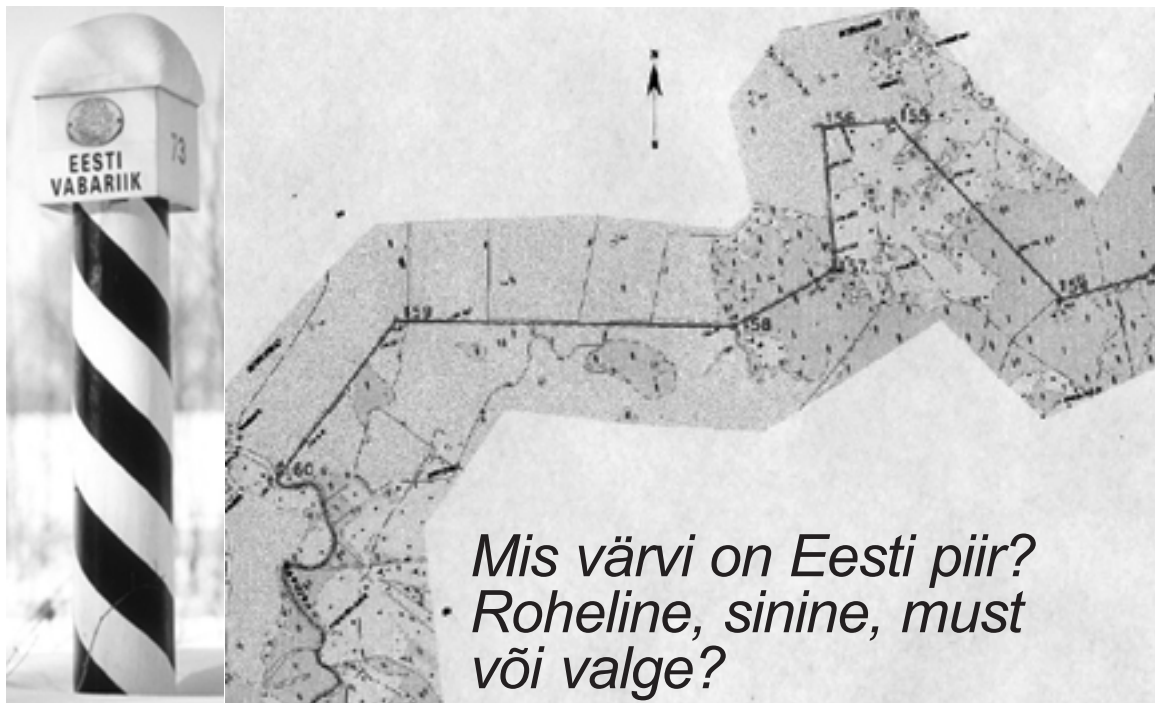
Kuue päeva jooksul kohtusid seminaristid Eesti Vabariigi presidendi Arnold Rüütliga, külastasid Eesti idapiiri, piirivalvekooli Suurupis, kaitseväge ühendatud õppeasutust Tartus.

Seminari rahastab Genfi relvajõudude demokraatliku kontrolli keskus, selle töörühma juhivad Andrus Öövel, üks Eesti piirivalve taasloojatest.

Eelmine Balkani maade piirivalveülemate seminarid toimusid selle aasta aprillis Soomes ja selle aasta juunis Saksamaal.

Tiiu Leis

Mis värvi on Eesti piir? Roheline, sinine, must või valge?

Eesti Vabariigi valvatava piiri pikkus on 1445,4 km. Sellest territooriumi piiri on 768,6 km (jõe- ja järvepiiri 202,3 km) ning maapiiri 475,5 km. Riigipiiri pikkus Lätiga on 343,0 km ja Venemaaga 333,8 km.

Eesti-Läti piiril ilutsevad must-valged piiripostid 1992. aastast, kui 20. märtsil sõlmiti Eesti Vabariigi ja Läti Vabariigi vaheline piiri taastamise leping. Tänaeks vajavad paljud ajahambast puretud puitpos-

selgunud, et lisaks puust piiripostide väljavahetamisele tahavad ka kupitsad niitmist, piiriposti pästelt kadunud riigivapid asendamist...

Piirimärk 442 on viimane maismaamärk Eesti-Läti piiril, mere kaldal, Iklas.

Maismaapiiril, mida rahvasuus nimetatakse roheliseks piiriks on seadusega määratud piiririba laiuse kuni kümme meetrit ja kontrolljoon on seaduses võrdsustatud riigipiiriga.

Kuna praeguse Eesti-Vene piiri märkis 1994. aastal Vene pool maha ühepoolsest, siis kulgeb sealkandis piir mööda vanu, isegi piki tsariaegseid maaomandite piirikive. 2,5 meetrit piirikividest Vene territooriumil paiknevad Vene piiripostid. Eesti pool paigaldab oma piiripostid alles siis, kui Vene Föderatsiooniga jõutakse piirileppe osas üksmeelele.

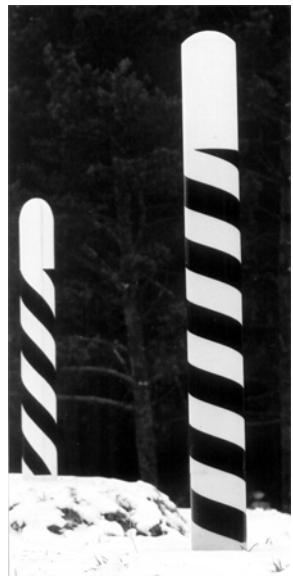
Kividega piiri märkida oli juba meie esivanemate k o m m e . See kivi asub Eesti-Läti piiril.

tid väljavahetamist, selleks katsetasid piirivalvurid Murati piiripunktis kolmest erinevast materjalist piiripostide kulumiskindlust.

Väljavalitud klaasplastkiust postide paigutamiseks lõunapiirile alustatakse heal juhul sel aastal. Selleks korraldasid Kagu, Valga ja Pärnu piirivalvepiirkondade piirivalvurid koos Läti piiriesindajatega kontrollkäigu piirile, selgitamaks Eesti-Läti vahelise piiririba tehnilist olukorda. Tänaeks on

Maja ehitati otse Eesti-Läti piirile - pool maja teine teisel pool piiri. Selle tõttu olid piirivalvurid sunnitud piiri paari meetri jagu Läti poole nihutama. Lätlaste vana malmpost maja servas jäi aga endiselt paika.

Näidisplastpostid Murati piiripunktis. Kolme erinevast materjalist posti seast valiti välja klaasplastkiust piiripost.

Tiiu Leis

Jätkeb Piirivalvelehes nr 11

Johan Saar

09.05.1932-07.08.2002

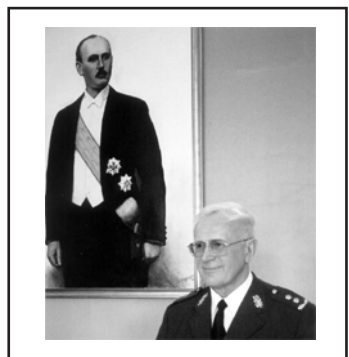
Kolonel Johan Saarega seostub eelkõige isamaalisus.

Saadest aru oma saatuse paratamatusest tegi ta veel päevi enne viimsele teele asumist kõik, et sealhulgas ka tema poolt jäädvustatud Eesti taasiseseisvumise ajalugu jõuaks tulevaste põlvedeni. Noortessegi aatelisust, kohusetunnet ja lojaalsust süstindud koloneli mäletab iga piirivalves kaitsevälise ettevalmistuse saanud ohvitser. Oma isa eeskujul vaba Eesti asja ajanud Johan Saar oli ka nõukogude ametnikuna sama meelt, kui 1990ndal aastal, mil ta kokkumata

pärast Eesti taasiseseisvumist piirivalves teenistust alustas. Papa Saar oli see, kellel jätkus julgust ajal, mil piirivalvurid puust kaigastega piiri valvasid, Remniku piirivalve õppekeskuses Vabadusepäeva paraadi korraldada.

Eesti Vabariigi endine president Lennart Meri tunnustas tema elutööd ja määras Eesti Piirivalve Ohvitseride Kogu esimehe Johan Saare koloneli auastmesse 2001. aasta aprillis. Tänavu 70. sünniaastat tähistanud Johan Saarele öelnud president tema iga kuuldes "poisike".

Siiralt heameel, et niivõrd südamlilik, alati heatahtlik, abivalmis

ja täpne kolonel suutis jätta endast märke nii oma kaaskondsete südamesse kui meenutustena toimunud paberilegi.

Mälestus temast elab edasi.

Tervituseks – VALVEL!

11

Paraadil määrati meid austavaks kolmandaks rühmaks. Rivistamine toimus kolonnis orkestri saatel Katedraali väljaku kolmele küljele marssimisega. Leedulastel olid väljas kolm lippudega ratsanikku. Nende lipud olid väga uhked, kulaniidiga tikitud sümbolitega, põhiliselt rahvusvärvide kollase, roheline ja punase kirjud.

Leedu ohvitseridel-ülematel olid kõigil püstolid vööl. Mundrid olid aga suvised, kuna sineleid ei olnud jõutud selleks ajaks valmis õmelda.

Ilm oli jahe, aga sellele vaatamata olid osadel rühma poistel käsed keeratud poolde käsivarde – arvatavasti võimsama mulje avaldamiseks. Üldiselt jättis Leedu sõjavägi ja kodukaitsjad väga hea ning ühtse mulje. Meie kaitsejõud on siin Eestis kahjuks palju kirjudamad. Paraadi juhataja vanem, kahtlemata elukutseline ohvitser. Vastu võttis peaminister Gediminas Vagnorius. Muusikat tegid kaks sõjaväeorkestrit.

Vastuvõtja käis koos suurema grupi saatjatega, seal hulgas katoliiku preestri Svarinskasega, rivi eest läbi ja tervitas kõiki üksusi, kus olid lipud või standardid. Eesti lippuriks oli Remniku rühmaülem Harri Teras, praegune Kaitseliidu leitnant, assistentideks rühmaülemad, praegused lipnikud Tanel Kapper ja Ago Tikk. Kuna leedu keelest aru ei saanud ja tõlkimiseks aega ei olnud, siis käskisin, juhul kui meid tervitatakse, valjult vastata "Tervist!" ja kui veel midagi räägitakse, siis igaks juhuks valjult "Täna!"

Meie lipp saluteeris, mille peale kõlas kui püssipauk "Tervist!". Tervitajad võpatasid, vaatasid 5-6 sekundit imestunult, siis naeratasid, noogutasid ja omavahel elevil arutades läksid teisi Leedu väeosi tervitama. Paraadi kõnesid peeti kokku kuus. Eelnevalt paluti ka minul sõna võtta. Imelikul kombel oli minu järjekord nagu Norilskiski sama vaimuliku järel. Ütlesin tervituslaused, mida rühmaülem Tshernauskas tõlkis.

Minu viimane lause oli "Leedu Vabariigi sõjaväele – Elagu!" ja meie mehed, omalt kohalt rivis müristasid erakordselt õnnestunult "Elagu! Elagu! Elagu!" Tõlk tõlkis ja ilmselt paremini ootamatusteks ettevalmistatud leedu rühmad hüüdsid vastuseks samuti ühe sõna. Peale mind tervitas paraadi Läti kaitseväge vormis ohvitser, teisi mehi lätlastel Leedus ei olnud.

Paraadmarsil võtsin suurema vahe kui Leedu üksustel, andsin kõik Eesti määrustikes ettenähtud käsklused. Meile kostis ääretult suur ovatsioon, Eestis ei ole säärast kuulnud. Peamist rolli mängis siin, nagu hiljem leedulased on rääkinud, avar, uhke ja ilus Eesti rivi-4x7 meest rühmas, piki- ja külghahaga meeter ja kümme sentimeetrit vastavalt Eesti määrustikule. Leedu rivi oli kokku surutud, küünarnukid vastamisi ja ka distants oli lühem – rohkem vene rivi moodi.

Marssisime orkestri saatel läbi Vilniuse peastaabi juurde. Kogu tee toodi meile palju lilli, hüüti ja

skandeeriti:

"Estija, Estija, Estija!"

"Estontsõ hurraa!"

"Long live estonian!"

"Estontsõ molotsõ!"

"Vivat Estonia, vivat Lithuania!"

"Estija-Lietuva, Lietuva-Estija!"

"Elagu eesti poisid!"

Üks märjukest pruukinud omakandi mees tahtis vägisi minu kõrvale rühma ette marssima tulla. Ei olnudki midagi teha, teisel silmad rõõmust märjad, et "oma poisid" välismaal nägi ja nii me siis marssisime terve kvartalijagu Eesti lipu ees kõrvuti.

Paraadi juhataja tänas paraadist osavõtnuid peastaabi ees. Tuli eraldi meie juurde ja avaldas tänu eeskujuliku rivi ning toetuse eest. Paraad oli tähelepanuväärne, sest, Leedu Vabariigi ajaloo peeti Vilniuse Katedraali väljakul paraadi esimest korda. Enne 1940. aasta NSVL anneksiooni kuulus Vilnius Poola riigile, hiljem ei olnud enam Leedu sõjaväge.

Pärast paraadi korraldati meile ekskursioon Vilniuse kesklinna. Õhtul sõidutati kangelaskalmistule, kuhu olid maetud Vilniuse tele-torni kaitsjad ja mõrvatud piirivalvurid. Kalmistul põles väga palju küünlaid, kalmud oli lilled rüpes, taitlejad laulsid ja leelotasid leedu rahvaviise. Leedulased said vabaks vere ja ohvrite hinnaga. See pärast oli ka rahva üldine suhtumine oma sõjaväesse sellel ajal hoopis tõsisem kui meil Eestis. Leedu sõjaväepäev oli üldrahvalik pidupäev. Ja eks nad ole ikka ka "vürstide ja kuninga" uhke rahvas.

Haudade juurest lahkudes, vaatamata pimedale tundsimise ära presidendi Vytautas Landsbergise, kes tuli kaaskonnaga langenud vabadusvõitlejaid austama.

Meie poisid ütlesid, et ootame kuni Landsbergis tagasi tuleb ja Saar kannab ette. Ma olin küll juba väga tülinud ja pea oli magamatusest paks, sest öine bussis loksumine puhunud tunnet ei toonud ja pealegi oli päev olnud väga pin-

geline. Meie saateingel arvas, et see oleks Landsbergisele kindlasti meeldivaks üllatuseks. Otsustatud. Jälle Eesti lipu alla rivvi. Käsklused jagatud, lippur saluteerinud, läksin Landsbergisele eestikeelse ettekandega vastu. Tshernauskas tõlkis: "Härra Leedu Vabariigi President! Leedu Vabariigi sõjaväepäeva puhul külla sõitnud Eesti piirivalve koondrühm on Teie auks rivistatud. Soovime jõudu Teie õilsas ametis – Leedumaa juhtimisel ja kaitsmisel!" Leedu presidendi ihukaitsjad suunasid meie valvel seisvale rivile autode projektoid, mantlite hõlmade alt ilmusid auto-maadid ja meid võeti kirbule. (Lugu on kirjutatud aastal 1994.)

Järgneb kol Johan Saar

SPORT SPORT SPORT

Donna, Hera ja Fronto tõid teenistuskoe- te meistrivõistlustel peremeestele auhindu

18.-21. juunil toimusid Neeme piirivalvekoerte koolis (Neeme PKK) Eesti piirivalve 8. lahtised teenistuskoe kutsemeistri-võistlused. Ürituse korraldajaks Neeme PKK ja piirivalveamet.

Kui võistluste algaastail osalesid võistkonnad vaid Eestist, siis tänava olid esindatud nii Eesti, Läti, Leedu kui Soome piirivalve. Eestist panid piirivalve kõrval võistkonnad välja ka politsei ja päästeamet. Üllatuslikult jäid võistlustele tulemata Kagu piirivalvepiirkonna koerajuhid.

Võisteldi neljal alal: põllujalg, metsajalg, kuulekus ja maa-ala otsimine. Põllujälje ja kuulekuse hindamisel võeti aluseks rahvusvahelised teenistuskoe katsed (IPO I). Metsajälje ja maa-ala otsimise tingimused kujundati lähedaseks reaalsele piiriala kontrollimisele. Neljast alast kaalukaim oli metsajalg, millest maksimaalselt võis koguda 140 punkti. Teistel aladel oli maksimumiks 100 punkti.

Esimesel võistluspäeval pisteti rinda põllujäljes. Tugeva tuule tõttu polnud ilmastikutingimused koertele jälituseks kerged. Parima tulemuse saavutas Urve Lageda päästeametist teenistuskoe Detto, tulemusega 92 punkti. Võistluste teine päev oli raskeim. Hommik algas metsajäljega, kus koerad pidid metsa märgitud piirilõiku kontrollides avastama ristijälje ning ajama 7 tundi vana umbes 1,5 km pikkust jälge ja tooma ära sellele jäetud esemed. Siin saavutasid kaksikvõidu Leedu võistlejad Val-

das Dumbliauskas teenistuskoe-
ga Dzeira ja Raivo Kairys teenis-
tuskoe Gerda. Neist esimese-
le paarile oli see juba kolmas võis-
tus Eestis. Meie parim oli Enn Kan-
gur teenistuskoe Donna, kes
saavutas antud alal kolmanda
koha. Võistluspäev jätkus pealt-
vaatajaile kõige atraktiivsema ala
kuulekusega. Siingi pälvisid esiko-
ha Valdas Dumbliauskas ja Dzeira
Leedust. Kolmandal võistluspäe-
val toimunud maa-ala otsimises
saavutas üllatusvõidu Pärnu piir-
konna koerajuht Rünar Grünverk
teenistuskoe Hera.

Võistkondlikus üldarvestuses
tuli esikoht Leedule, teiseks jäi
Soome ja kolmandaks Eesti. Piiri-
valve piirkondadest saavutas esi-
koha Valga PVP, teise koha Peipsi
PVP ja kolmanda koha Pärnu PVP.
Individaalarvestuses olid kolm
paremat Valdas Dumbliauskas tee-
nistuskoe Dzeira, Raivo Kairys tee-
nistuskoe Gerda ja Peeter Tamberg
teenistuskoe Fronto.

Kokkuvõtteks võib seekordsed-
ki võistlused lugeda kordalainuks.
Kahjuks ei olnud kedagi võistlus-
te käekäigu vastu huvi tundmas
piirivalvestaabit. Võistluste õn-
nestumisele aitasid kaasa hea ilm,
ladus korraldus ja sponsorid Royal
Canin, Magnum Veterinaaria ja OÜ
Haljava.

Teenistuskoe kutsemeistri-
võistlused on toimunud traditsioo-
niliselt igal aastal alates 1995. aast-
ast, eesmärgiga hinnata teenis-
tuskoe töömoodusi.

Tõnu Lauter

Teenistuskoe rad tõid mitme- võistlustel rändkarika Valka

Valga piirivalvepiirkonna teenis-
tuskoe rad ja koerajuhid olid
kuuendat korda karika pärast
võistlustules.

Karikavõistlustel osalesid Valga
piirkonna koerajuhid koos teenis-
tuskoe rad ja külalistena Põhja
piirkonna võistkond koosseisus
Sven Savioja ning Viidas Kõnd.

Arvestust peeti individuaalselt
ja võistkondlikult. Võistlus koos-
nes viiest alast – kombineeritud
mitmevõistlusest, põllujäljest, kuule-
kusest, metsajäljest ja maa-ala ot-
simisest.

Kombineeritud mitmevõistlus
kätkes endas laskmist teenistus-
pistolist Makarov 25meetri kaugu-
selt märklehte, ühe kilomeetri pik-
kusest murdmaajooksust ja koer-
tele viieteistkümnest elemendist
koosneva takistuse ületamisest.

Kombineeritud mitmevõistlus
võitis Põhja piirkonna esindaja Vii-
das Kõnd. Teiseks tuli Valga piir-
konna võistleja Heili Mets ja kol-
mandaks Holdre piirivalvekordoni
koerajuht Taimo Elvet koertega.

Teistel aladel reastus indivi-
duaalarvestuse paremik järgmiselt:
Sven Savioja, Heili Mets ja Enn
Kangur. Võistkondlikult saavutas

Fotol seersant Enn Kangur.

esikoha Taheva piirivalvekordoni
võistkond koosseisus Enn Kangur
ja Harri Aher.

Teisele kohale võistlesid end
külalised Põhjust - Savioja ning
Kõnd. Kolmanda koha saavutasid
Valgast Heili Mets ja Piret Vare
koos oma truude kaaslastega.

Nendel võistlustel saavutatud
tulemuste põhjal saadeti võistle-
jad Eesti piirivalve kaheksandate-
le lahtistele teenistuskoe kutse-
meistrivõistlustele Neemel. See-
kordse karikavõistluse korraldas
nagu varasematelgi aastatel Valga
piirkonna allohvitser – spetsialist
nooremseersant Eiko Lust. Võis-
luste peakohtunikeks oli veebel
Sulev Taimur ja Neeme piirivalve-
kooli ülem kapten Tõnu Lauter.

Vello Jaska

Rohkelt võidukarikaid vastu võt-
nud Jaanus Ainsalu ei olnud ta-
gasihoidlik pärast piirivalve-
perepäevade üldvõitjaks kuuluta-
mist.

“Fair play” karikas otsustati anda per-
kond Ainsaludele, mis tähendab, et tege-
mist on kõige aktiivsemate perepäeva-
del osalenutega.

Pere teatevõistlus kestis kaks päeva. Esimeseks võitlesid kindlalt
esinenud pärnakad - perekond Malle, Meeli ja Aleksander Vilinur-
med. Selle eest sõidavad nad Serena Veeparki.

Fotod ja tekst Jaan Rõõmus

Piirivalveorkestri suvi kujunes tõiseks. Haminas anti 2,5 kontserti päevas.

Peale arvukate tseremoniaalüri-
tuste käisid piirivalveorkestran-
did suvel kahel väga olulisel rei-
sil - juuni alguses Prantsusmaal
Albertvill'is ja augusti alguses
Soomes Haminas, mõlemas riigis
osaleti militaarorkestrite
festivalil.

Albertvill'is osalesid 7 riigi or-
kestrid Valgevenest, Ungarist, Hol-
landist, Venemaalt, Jugoslaaviast,
Prantsusmaalt ja Eestist. Esinemi-
si, kontserte ja Tattoo-programme
oli samuti 7. Korraldajate subjek-
tiivne hinnang meie orkestri kohta
oli 5+. Hamina festival oli veelgi
tõisem - 6 päeva jooksul 15 esine-
mist. Haminas esinesid 6 riigi or-
kestrid Soomest, Suurbritanniast,
Saksamaalt, Rootsist, Venemaalt ja
muidugi Eestist. Ka Haminas oli
meie orkestri Tattoo-programm üks
stiilsemaid. Tattoo ürituse popu-
laarsust tõestas fakt, et nelja päe-
va piletid olid välja müüdnud, kok-
ku oli külalstajaid ca 20 000.

Bélarus
Estonie
Hongrie
Koweit

ALBERTVILLE

Pays-Bas
Russie
Yougoslavie
Légion Etrangère

**27ème Festival international
de musiques militaires**

Vendredi 5, Samedi 6 et Dimanche 7
Juillet 2002

**Hamina
TATTOO**
4. - 11.8.2002

Prantsuse ja Soome festivali trükiste esikaanel ilutsevad küll in-
doneesia naistorupilliorkester ja Soome mereväeorkester, kuid väl-
jaannete sisekülgi kaunistavad teiste seas ka Eesti piirivalve or-
kestri professionaalsed muusikud.